

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

- 1.1 Tên môn học: **PHÒNG NGỪA, GIẢM NHỆ TÁC HẠI THÂM HỌA THIÊN TAI**
Mã môn học: **SWOR4215**
- 1.2 Khoa phụ trách: **KHOA XHH – CTXH – ĐNA**
- 1.3 Số tín chỉ: **02 LT (02LT/0TH)**

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

Công tác phòng ngừa, giảm nhẹ tác hại thảm họa thiên tai dựa vào cộng đồng, dựa vào sức dân ngày càng được đánh giá là vô cùng cần thiết vì không thể áp dụng một phương pháp chung cho tất cả các cộng đồng do điều kiện ở mỗi cộng đồng luôn có những điểm khác biệt. Công tác phòng ngừa, giảm nhẹ thảm họa thiên tai luôn là một trong những chủ đề chính trong các cuộc họp dân ở những vùng thường xuyên có thiên tai, thảm họa. Môn học cung cấp cho người học việc lập kế hoạch và cách thức tổ chức cộng đồng khi trước, trong và sau thảm họa nhằm giúp cộng đồng có thể giảm thiểu được những thiệt hại về người, vật chất... lưu giữ được những điểm mạnh của cộng đồng và nhanh chóng phục hồi sau thảm họa, thiên tai.

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1. Mục tiêu chung

- Cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản trong công tác tại cộng đồng từ trước, trong, sau thảm họa thiên tai.
- Hiểu rõ, vận dụng và phát huy các điểm mạnh của cộng đồng nhằm lập được kế hoạch ứng phó một cách khoa học.
- Xác định được đây là một trong những cách mà tác viên cộng đồng cần thực hiện nhằm giúp cộng đồng quy tụ sức dân trong công tác phòng ngừa, giảm nhẹ tác hại thảm họa thiên tai.
- Hiểu được các khái niệm, định nghĩa liên quan; Mục đích; nguyên tắc tổ chức cộng đồng; Tiến trình thực hiện; Vai trò và nhiệm vụ của tác viên.
- Có khả năng áp dụng những hiểu biết vào công việc của tác viên tại cộng đồng từ trước, trong, sau thảm họa thiên tai.

3.2. Mục tiêu cụ thể:

3.2.1. Kiến thức

- Hiểu được đây là lĩnh vực thực hành của công tác xã hội
- Hiểu được mục đích, các nguyên tắc cơ bản trong công tác phòng ngừa, giảm thiểu tác hại thảm họa, thiên tai dựa vào cộng đồng
- Hiểu được các nhu cầu của người dân trong và sau thảm họa, thiên tai
- Hiểu được cách đánh giá và phương pháp làm việc với từng nhóm tại cộng đồng và tại các trung tâm tránh nạn
- Hiểu và vận dụng được các cách lấy ý kiến chung, thiết kế và lập kế hoạch hỗ trợ, kỹ thuật tiếp xúc với người dân
- Hiểu được các bước cần thiết trong can thiệp khủng hoảng

3.2.2. Kỹ năng

- Có khả năng phân tích, lựa chọn và kết hợp các lý thuyết để giải thích vấn đề và lập kế hoạch hỗ trợ hiệu quả để giải quyết khủng hoảng
- Có khả năng giao tiếp để hỗ trợ thân chủ, cộng đồng tự phát hiện, tự giải quyết vấn đề của bản thân
- Có khả năng làm việc với nhóm người điều hành cộng đồng, người dân trong cộng đồng và tập hợp được người dân trong việc xây dựng kế hoạch trước, trong và sau thảm họa, thiên tai

3.2.3. Thái độ

- Có thái độ làm việc đúng theo quy chuẩn nghề nghiệp, luôn thực hiện tốt việc lắng nghe, thấu cảm...
- Có thái độ làm việc nghiêm túc trong việc tiếp thu ý kiến từ người dân trong cộng đồng
- Có khả năng tự học và tự nâng cao trình độ qua thực hành

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	L T	B T	T H	
1	Chương 1: Hiểm họa, thảm họa và chu kỳ thảm họa	1. Khái niệm về thảm họa và hiểm họa 2. Các vùng có hiểm họa chính tại Việt Nam 3. Tần suất hiểm họa (bão, lũ lụt, hạn hán, sạt lở đất)	4	3	1	-	Miguel Coulier. (2015). <i>Lập kế hoạch nâng cao khả năng ứng phó, phục hồi, thích nghi</i> . CARE quốc tế tại Việt Nam.

STT	Tên chương	Mục, tiêu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	L T	B T	T H	
2	Chương 2: Quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chu trình quản lý thảm họa 2. Khái niệm quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng 3. Đặc điểm của công tác quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng 4. Các bước thực hiện quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng 5. Vai trò của các tổ chức trong quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng 	4,5	3	1,5	-	Miguel Coulier. (2015). <i>Lập kế hoạch nâng cao khả năng ứng phó, phục hồi, thích nghi</i> . CARE quốc tế tại Việt Nam.
3	Chương 3: Đánh giá hiểm họa, thảm họa, tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng ứng phó	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mối quan hệ giữa hiểm họa, tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng ứng phó 2. Đánh giá hiểm họa, tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng ứng phó 3. Các nội dung đánh giá hiểm họa, tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng ứng phó 	4,5	3	1,5	-	Miguel Coulier. (2015). <i>Lập kế hoạch nâng cao khả năng ứng phó, phục hồi, thích nghi</i> . CARE quốc tế tại Việt Nam.
4	Chương 4: Biện pháp giảm nhẹ rủi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Xác định các biện pháp giảm nhẹ rủi ro 2. Các nhóm biện 	4	3	1	-	Miguel Coulier. (2015). <i>Lập kế hoạch nâng cao khả</i>

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	L T	B T	T H	
	ro	pháp giảm nhẹ rủi ro (quy hoạch công trình, kinh tế, kỹ thuật)					<i>năng ứng phó, phục hồi, thích nghi.</i> CARE quốc tế tại Việt Nam.
5	Chương 5: Giới và hoạt động nhân đạo Cứu trợ và phát triển	1. Tầm quan trọng của giới trong phòng ngừa, giảm nhẹ tác hại thảm họa thiên tai 2. Xác định hoạt động, nhu cầu, khó khăn của nam giới và nữ giới tại cộng đồng	4,5	3	1,5	-	Miguel Coulier. (2015). <i>Lập kế hoạch nâng cao khả năng ứng phó, phục hồi, thích nghi.</i> CARE quốc tế tại Việt Nam.
6	Chương 6: Lập Kế hoạch phòng ngừa, giảm thiểu tác hại thảm họa thiên tai	1. Phương pháp lập kế hoạch có sự tham gia 2. Tầm quan trọng của cộng đồng trong việc lập kế hoạch 3. Các nguyên tắc và các yêu cầu 4. Cơ sở pháp lý của phương thức lập kế hoạch	4,5	3	1, 5	-	Miguel Coulier. (2015). <i>Lập kế hoạch nâng cao khả năng ứng phó, phục hồi, thích nghi.</i> CARE quốc tế tại Việt Nam.
7	Chương 6: Lập Kế hoạch phòng ngừa, giảm thiểu tác hại thảm họa thiên tai (tt)	5. Nội dung bản kế hoạch 6. Các bước lập kế hoạch (chuẩn bị, đánh giá, xác định nhu cầu, thứ tự ưu tiên, tổng hợp, lên kế hoạch)	4	2	2	-	Miguel Coulier. (2015). <i>Lập kế hoạch nâng cao khả năng ứng phó, phục hồi, thích nghi.</i> CARE quốc tế tại Việt Nam.

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

5.1. Tài liệu chính:

- Miguel Coulier. (2015). *Lập kế hoạch nâng cao khả năng ứng phó, phục hồi, thích nghi*. CARE quốc tế tại Việt Nam.

Có thể download tài liệu tại đường link (<http://careclimatechange.org/wp-content/uploads/2016/03/Planning-for-Resilience-VN.pdf>)

5.2. Tài liệu tham khảo thêm:

- Nguyễn Ngọc Lâm. (2001). *Sách bỏ túi dành cho nhân viên xã hội*. Trường Đại học Mở-Bán công TP. HCM.

- Trung tâm Hỗ trợ Phát triển. (2013). *Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng trong bối cảnh biến đổi khí hậu*. UNDP.

Có thể download tài liệu tại đường link (<http://www.dmc.gov.vn/chi-tiet-tai-lieu/tai-lieu-huong-dan-quan-ly-rui-ro-thien-tai-dua-vao-cong-dong-trong-boi-canhh-bien-doi-khi-hau-doc1138.html?lang=vi-VN>)

- Miguel Coulier. (2015). *Hãy ghi nhận sức mạnh của phụ nữ và trẻ em gái trong giảm nhẹ rủi ro*. Liên hiệp quốc tại Việt Nam.

Có thể download tài liệu tại đường link (www.vn.undp.org/content/dam/vietnam/docs/Publications/30050_Booklet_final_VN-resized.pdf%3Fdownload+%26cd=4&hl=en&ct=clnk&gl=vn)

- Nguyễn Phúc Hòa và cộng sự. (2013). *Hướng dẫn đánh giá rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng*. UNDP

Có thể download tài liệu tại đường link (<http://www.dmc.gov.vn/chi-tiet-tai-lieu/huong-dan-danh-gia-rui-ro-thien-tai-dua-vao-cong-dong-doc1127.html?lang=vi-VN>)

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

Quy định thang điểm : 10

STT	Hình thức đánh giá	Trọng số
1	Kiểm tra giữa kỳ (tính điểm trung bình các bài tập tại lớp)	30%
2	Thi cuối kỳ: tự luận	70%

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.1. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày (4.5 tiết/ngày)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1: Hiểm họa, thảm họa và chu kỳ thảm họa	<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm về thảm họa và hiểm họa - Các vùng có hiểm họa chính tại Việt Nam - Tần suất hiểm họa (bão, lũ lụt, hạn hán, sạt lở đất)	Chuẩn bị các kiến thức có được từ kỳ thực tập Phát triển cộng đồng
2.	Buổi 2: Quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng	<ul style="list-style-type: none"> - Chu trình quản lý thảm họa - Khái niệm quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng - Đặc điểm của công tác quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng - Các bước thực hiện quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng - Vai trò của các tổ chức trong quản lý thảm họa dựa vào cộng đồng	Chuẩn bị các kiến thức có được từ kỳ thực tập Phát triển cộng đồng
3.	Buổi 3: Đánh giá hiểm họa, thảm họa, tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng ứng phó	<ul style="list-style-type: none"> - Mối quan hệ giữa hiểm họa, tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng ứng phó - Đánh giá hiểm họa, tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng ứng phó - Các nội dung đánh giá hiểm họa, tình trạng dễ bị tổn thương và khả năng ứng phó	Chuẩn bị các kiến thức có được từ kỳ thực tập Phát triển cộng đồng
4.	Buổi 4: Biện pháp giảm nhẹ rủi ro	<ul style="list-style-type: none"> - Xác định các biện pháp giảm nhẹ rủi ro - Các nhóm biện pháp giảm nhẹ rủi ro (quy hoạch công trình, kinh tế, kỹ thuật)	Chuẩn bị các kiến thức có được từ kỳ thực tập Phát triển cộng đồng
5.	Buổi 5:	<ul style="list-style-type: none"> - Tầm quan trọng của giới trong	Chuẩn bị các kiến thức có được từ kỳ thực tập Phát

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
	Giới và hoạt động nhân đạo Cứu trợ và phát triển	phòng ngừa, giảm nhẹ tác hại thảm họa thiên tai - Xác định hoạt động, nhu cầu, khó khăn của nam giới và nữ giới tại cộng đồng	triển cộng đồng
6.	Buổi 6: Lập Kế hoạch phòng ngừa, giảm thiểu tác hại thảm họa thiên tai	- Phương pháp lập kế hoạch có sự tham gia - Tầm quan trọng của cộng đồng trong việc lập kế hoạch - Các nguyên tắc và các yêu cầu - Cơ sở pháp lý của phương thức lập kế hoạch	Chuẩn bị các kiến thức có được từ kỳ thực tập Phát triển cộng đồng
7.	Buổi 6: Lập Kế hoạch phòng ngừa, giảm thiểu tác hại thảm họa thiên tai (tt)	- Nội dung bản kế hoạch - Các bước lập kế hoạch (chuẩn bị, đánh giá, xác định nhu cầu, thứ tự ưu tiên, tổng hợp, lên kế hoạch)	Chuẩn bị các kiến thức có được từ kỳ thực tập Phát triển cộng đồng

8. GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN

- Họ và tên : HUỲNH MINH HIỀN
- Chức danh, học hàm, học vị : Giảng viên – Thạc sĩ

PHỤ TRÁCH KHOA

HÀ MINH TRÍ